

У червні 2021 року споживча інфляція в річному вимірі залишилася на рівні попереднього місяця – 9.5%. У місячному вимірі ціни зросли на 0.2%. Споживча інфляція виявилася вищою за прогноз, оприлюднений в [Інфляційному звіті за квітень 2021 року](#), однак відхилення зменшилося. Сповільнення зростання цін на сирі продукти харчування нівелювало ефекти від подальшого подорожчання природного газу та збереження високих цін на соняшкову олію, а також від посилення фундаментального інфляційного тиску.

Базова інфляція

Базова інфляція в червні пришвидшилася (до 7.3% р/р з 6.9% р/р у травні).

Під впливом високих світових цін на продовольство, а також стійкого споживчого попиту надалі дорожчали оброблені продовольчі товари (на 12.1% р/р). Прискорилися темпи зростання цін на соняшкову олію та продукти її переробки (майонези, маргарини та спреди) на тлі збереження високих цін на неї на світових ринках. Збільшення виробничих витрат на сировину та енергію позначилося на вартості макаронних та кондитерських виробів, м'ясних і молочних продуктів.

Підвищення вартості послуг також прискорилося до 8.1% р/р. Через збереження стійкого споживчого попиту та зростання виробничих витрат швидше дорожчали послуги закладів громадського харчування, культури, відпочинку, страхування особистого транспорту, кабельного телебачення, інтернету та таксі. Натомість сповільнилося зростання вартості послуг закладів особистого догляду через послаблення карантинних обмежень. Меншими темпами також дорожчали туристичні послуги, зокрема внаслідок тимчасової зупинки авіаційного сполучення між Росією та Туреччиною.

Незначно прискорилося зростання цін на непродовольчі товари (до 1.6% р/р) під впливом стійкого споживчого попиту та ефектів перенесення послаблення обмінного курсу в попередні періоди. Швидше дорожчала фармацевтична продукція, меблі та побутова техніка. Відновилося зростання цін на товари для особистого догляду та електроніку. Натомість темпи падіння цін на одяг та взуття залишилися на рівні попереднього місяця. Зростання вартості автомобілів навпаки дещо сповільнилося, що може бути пов'язано з більш тісною прив'язкою їх вартості до обмінного курсу.

Зміна цін на сирі продукти харчування

Темпи зростання цін на сирі продукти харчування продовжили знижуватися (до 5.1% р/р).

Подорожчання ягід уповільнилося через розширення пропозиції на українському ринку. Збільшення імпортової та вітчизняної продукції ранніх овочів позначилося на

зниженні цін на них. Завдяки вичерпанню ефекту низької бази порівняння сповільнилося подорожчання яєць та продовжили дешевшати яблука.

Водночас швидше дорожчало молоко через зростання виробничих витрат (зокрема збільшення вартості кормів) та скорочення виробництва. Високі світові ціни на цукор та гірший урожай цукрового буряку зумовлювали подальше подорожчання цукру на внутрішньому ринку.

Зміна адміністративно регульованих цін

Адміністративно регульовані ціни надалі підвищувалися (до 18.0% р/р).

Вартість природного газу для населення продовжила зростати стрімкими темпами в річному вимірі (до 175.3%) передусім на тлі низької бази порівняння. Водночас у місячному вимірі подорожчання виявилось незначним через запровадження річних контрактів із фіксованими тарифами для населення.

Збільшення виробничих витрат, зокрема на паливо та оплату праці, позначилося на вартості транспортних послуг. Так, у червні зросли тарифи на проїзд у громадському транспорті в кількох обласних центрах. Прискорилося також подорожчання алкогольних напоїв, передусім через підвищення цін на пиво.

Зміна цін на паливо

Темпи зростання вартості палива сповільнилися (до 34.7% р/р). Це передусім пов'язано з ефектами бази порівняння. Незначний вплив також мало державне регулювання цін у формі обмеження торговельної надбавки на бензин А-95 та дизельне пальне.

Промислова інфляція

У червні тривало стрімке зростання цін у промисловості (до 39.1% р/р) передусім через подальше підвищення вартості енергоресурсів на світових ринках. За місяць ІЦВ зріс на 2.4%.

Надалі зростали світові ціни на залізну руду передусім під впливом стрімкого скорочення запасів руди в портах Китаю на тлі рекордного виробництва сталі та скорочення пропозиції кількох великих виробників руди (Rio Tinto, Vale). Як наслідок, в Україні також пришвидшилося

зростання цін у добуванні металевих руд та через ефекти собівартості – у металургії та машинобудуванні.

Стрімко дорожчали нафта й газ у світі, що призвело до стрибка цін у добуванні сирої нафти й газу (з 139.9% р/р у травні до 236.6% р/р у червні). Це позначилося і на подальшому зростанні цін у виробництві гумових і пластмасових виробів. Натомість, поступове вичерпання бази порівняння призвело до уповільнення зростання цін у хімічній промисловості та виробництві коксу й нафтопродуктів.

Подорожчання деревини на світових ринках зумовило підвищення цін у виробництві виробів із деревини, паперу та поліграфічній діяльності.

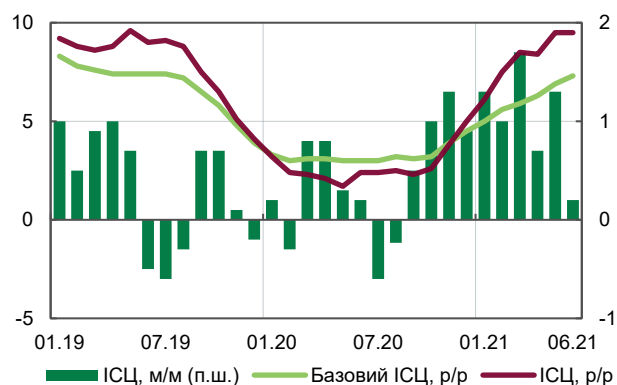
Ціни в харчовій промисловості залишилися незмінними відносно попереднього місяця. Передусім це пов'язано з

частковим відображенням здешевлення соняшникової олії на світових ринках, і, відповідно, продукції, де вона є важливим інгредієнтом. Водночас у інших сферах харчової промисловості ціни зростали під впливом збільшення виробничих витрат.

Стрімко зросли ціни в постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря. Основним фактором став ефект низької бази порівняння, через низькі ціни на енергоресурси та е/е минулого року. Також тривало збільшення споживання е/е промисловістю (особливо металургією та машинобудуванням) на тлі підвищення обсягів випуску продукції, а також транспортом з огляду на пом'якшення карантинних обмежень. Додатковим фактором подорожчання е/е стало підняття НКРЕКП граничних цін на електроенергію на [енергоринках](#).

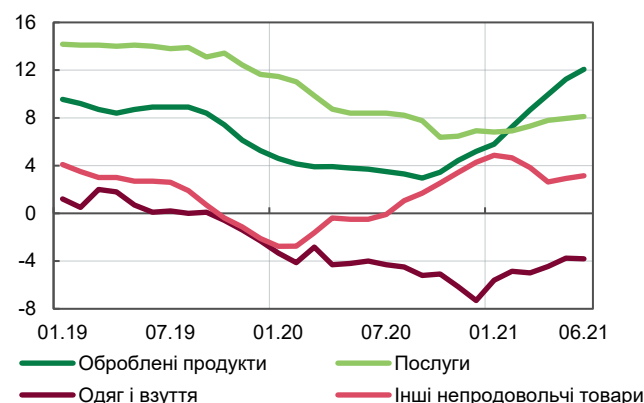
У червні 2021 року споживча інфляція в річному вимірі залишилася на рівні попереднього місяця – 9.5%. Сповільнення зростання цін на сирі продукти харчування нівелювало ефекти від подальшого подорожчання природного газу та збереження високих цін на соняшкову олію. Індекс базової інфляції прискорив зростання

Графік 1. Індекси споживчих цін, %

Джерело: ДССУ.

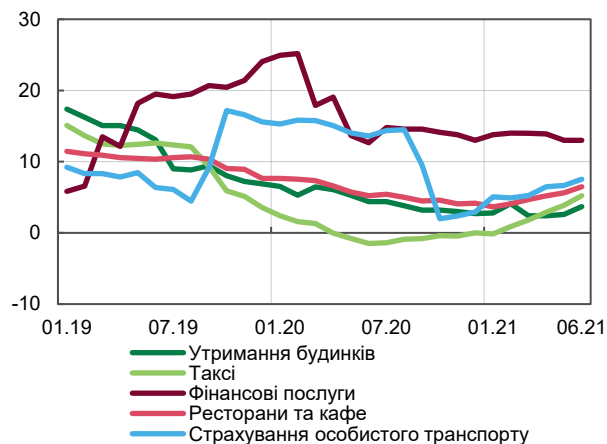
Графік 2. Основні компоненти базового ІСЦ, % р/р

Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Тривало прискорення зростання цін на послуги внаслідок збереження стійкого споживчого попиту та зростання виробничих витрат

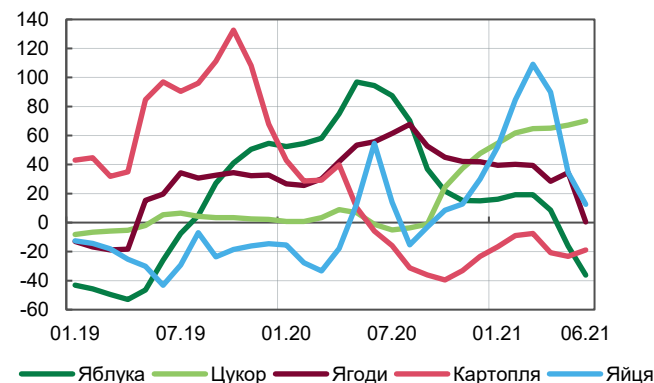
Графік 3. Ціни на окремі ринкові послуги, % р/р

Джерело: ДССУ.

Продовжилося сповільнення зростання цін на сирі продукти харчування через розширення пропозиції й вичерпання ефекту бази порівняння цін на яйця та яблука

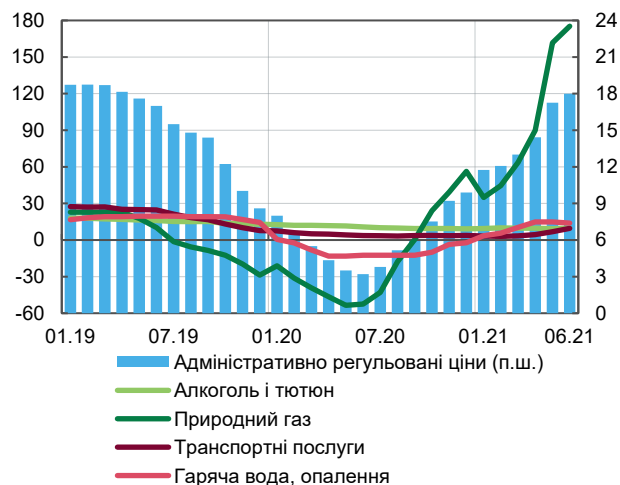
Графік 4. Ціни на окремі сирі продукти, % р/р

Джерело: ДССУ.

Адміністративно регульовані ціни надалі зростали на тлі збільшення вартості природного газу та подорожчання транспортних послуг

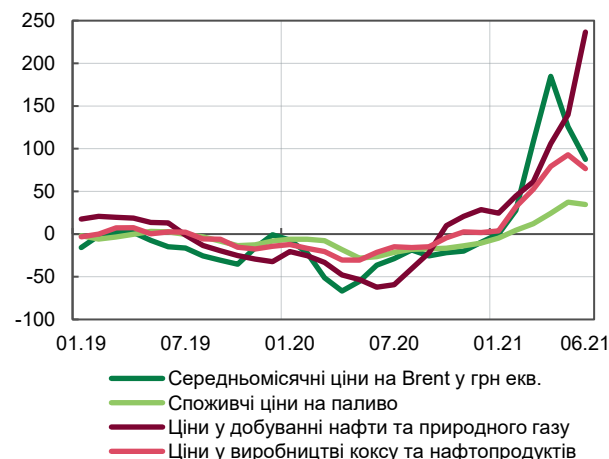
Графік 5. Компоненти адміністративно регульованих цін, % р/р

Джерело: ДССУ.

Темпи зростання вартості палива сповільнилися насамперед через ефекти бази порівняння, тоді як вплив державного регулювання цін на паливо був незначним

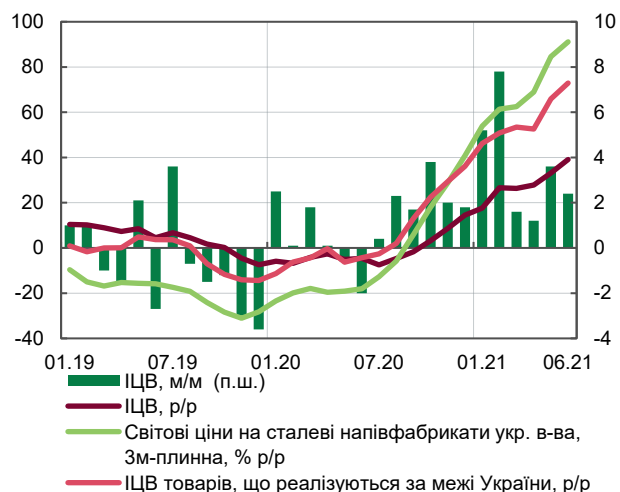
Графік 6. Індекси цін на паливо, % р/р

Джерело: ДССУ, Refinitiv Datastream, розрахунки НБУ.

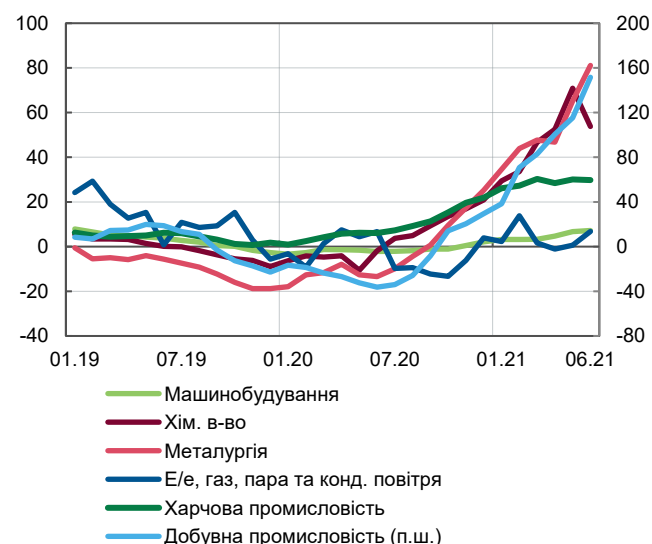
У червні тривало прискорення темпів зростання цін у промисловості передусім унаслідок подорожчання енергоресурсів та продукції ГМК під впливом відповідних цінових тенденцій у світі

Графік 7. Індекс цін виробників, %

Джерело: ДССУ, Refinitiv Datastream.

Графік 8. Ціни в окремих галузях промисловості, % р/р

Джерело: ДССУ.

Таблиця 1. Зміна цінових індексів ІСЦ

	Частка в ІСЦ для 2021 року, %	% р/р					Червень 2021 року, % м/м
		2019 рік	2020 рік	2021 рік			
				квітень	травень	червень	
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)							
Індекс споживчих цін	100.0	4.1	5.0	8.4	9.5	9.5	0.2
Базова інфляція	59.0	3.9	4.5	6.3	6.9	7.3	0.4
Небазова інфляція*	41.0	4.8	5.9	11.7	13.3	12.6	-0.1
сирі продукти	19.0	3.9	4.1	7.6	7.1	5.1	-1.5
адміністративно регульовані тарифи та ціни	19.2	8.6	9.9	14.4	17.3	18.0	1.1
паливо	2.8	-8.2	-10.5	24.7	37.9	35.1	0.1
Окремі компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)							
Продукти харчування та безалкогольні напої	43.3	7.8	4.9	9.4	9.9	9.4	-0.1
Алкогольні напої, тютюнові вироби	7.9	17.9	9.2	9.7	9.3	9.8	1.0
Одяг і взуття	5.2	2.0	-7.3	-4.6	-3.8	-3.8	-2.8
Житло, вода, е/е, газ та інші види палива, у т. ч.:	7.8	10.6	13.6	26.5	35.3	36.4	0.4
утримання будинків та прибудинкових територій	0.6	23.7	2.7	2.4	2.6	3.7	1.0
водопостачання	0.3	19.9	18.5	11.5	11.0	11.0	0.0
гаряча вода	0.2	3.2	-1.5	8.3	7.9	3.4	0.0
природний газ	2.2	22.9	56.3	89.9	161.6	175.3	0.7
центральне опалення	1.3	5.2	-2.4	15.2	15.2	15.2	0.0
електроенергія	1.3	0.0	0.0	36.6	36.6	36.6	0.0
Транспорт	10.6	12.9	2.7	9.2	12.2	12.0	1.0
Зв'язок	2.9	15.1	4.1	3.7	6.0	5.0	0.0
Освіта	1.4	13.4	13.9	14.5	14.7	14.7	0.3

Таблиця 2. Окремі компоненти ІЦВ

	Частка в ІЦВ для 2021 року, %**	% р/р					Червень 2021 року, % м/м
		2019 рік	2020 рік	2021 рік			
				квітень	травень	червень	
Індекс цін виробників	100.0	-7.4	14.5	27.8	33.1	39.1	2.4
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	14.3	-22.8	29.5	100.6	115.3	151.6	10.9
Добування кам'яного вугілля	2.3	-23.6	-7.3	14.3	10.3	12.5	-0.6
Добування сирої нафти і природного газу	3.4	-32.3	28.6	105.9	139.9	236.6	13.5
Добування металевих руд	7.1	-21.4	44.6	151.2	168.8	198.7	14.9
Переробна промисловість	64.7	-5.7	15.7	28.0	34.1	35.8	1.9
Вир-во харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	23.0	1.8	21.9	28.4	30.1	29.8	0.5
Вир-во коксу і продуктів нафтоперероблення	2.9	-14.2	1.8	79.3	92.9	76.6	1.9
Вир-во хімічних речовин і хімічної продукції	2.8	-8.9	20.9	52.5	70.9	53.8	-2.4
Вир-во основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	1.7	9.6	10.4	12.2	14.6	14.9	0.9
Вир-во гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	6.3	2.6	4.1	6.1	8.5	10.8	2.2
Металургійне вир-во, вир-во готових металевих виробів, крім виробництва машин та устаткування	15.0	-18.8	25.2	46.8	65.2	81.1	6.3
Вир-во автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	2.8	1.1	1.2	0.0	3.0	2.9	-1.1
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	19.6	-5.6	3.9	-1.1	0.6	6.8	-1.4

* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ. Сума внесків компонентів ІСЦ може відрізнятися від загального ІСЦ у результаті застосування динамічних ваг відповідно до методології ДССУ та округлення.

** Частка компонентів у ІЦВ розрахована на підставі даних ДССУ щодо обсягу реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2020 рік.

Список скорочень:

ГМК	гірничо-металургійний комплекс	НКРЕКП	Нац. комісія, що здійснює держ. рег. у сферах енергетики та ком. послуг
ІСЦ	індекс споживчих цін	м/м	у місячному вимірі
ІЦВ	індекс цін виробників	р/р	у річному вимірі
ДССУ	Державна служба статистики	п.ш.	права шкала
НБУ	Національний банк України		